

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai széküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petít sor egyszer . . . 6 kr. Bélyegdíj külön . . . 30 kr.
Minden következőnél . . . 4 „ Nyilváltár sora . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A nemzeti politika.

Budapest, deczember 23.

n—. A költségvetés általános vitája véget ért, s a képviselők a karácsonyi szünidőre szétszözlottak. Alkalmas ez idő arra, hogy levonjuk e vitának tanulságait.

Első sorban szembeötlő e tárgyalás során és végén a parlamenti élet színvonalának általános emelkedése, a vitázás modorának finomodása, melyet eltagadhatatlanul az új miniszterelnök, Wekerle Sándor egyénisége befolyásának köszönhetünk; svaviter in modo, fortiter in re szakmában, bár ellenállhatlan szilárdsága vala minden felszólalása, de finom modora, derült, előkelő bonhomiaja az engesztelékenység s egymás iránti respektus vidám légkörét árasztják el a pártokban, az országház falai közt.

A költségvetési vitának főjellegét a nemzetipártnak azon törekvése adta meg, hogy bebizonyítsa külön pártállásának létjogosultságát s hatalmi aspirációjának számbavehetőségét. Ezt nem igen tehetette a költségvetés keretében régi programja alapján, melyet akkor állított még föl, mikor allandó volt az államháztartás defícitje, s a melynek megdönthetetlen igazság gyanánt hirdetett jelszava az volt, hogy a szabadelvűpárt uralma a magyar államot s a nemzetet elkerülhetlenül a vagyoni tönkrejutás örvényébe sodorja. Ezzel ma az állami háztartás rendezettségével s a nemzeti közvagyonosodás előrehaladásával szemben már nem találta hitelre. Hanem szerencsére ott vannak a nemzeti aspirációk új jelszavai: a magyar udvartartás, a paritás a külképviselőben, a magyar katonai akadémia, a csendőrség kardbojt-kérdése, sőt az 1867-iki kiegyezésnek tágitása, szóval a nemzeti politika, úgy ahogyan az a mérsékelt ellenzékre a szélsőballal való véderővitakori fegyverbarátság révén hagyatékul maradt s ami okozta e pártnak új színeváltozását, nevének nemzetipártra történt elkeresztelését is. E jelszavak rögtön megvalósítását követelte a párt vezére, Apponyi gróf, ezekből magyarázta pártja létjogosultságát, s vezette be hatalmi igényének legitim voltát, ha azok a jelen kormány által nem valósíthatnának — de hamar, mert nem várhatunk tovább!

Apponyi szerint tehát a nemzeti politika tartalmát egyrészt némely alárendeltebb jelentőségű külsőségek, másrészt a kiegyezés tágitása képezik; azon föltevés ellen védekezni, hogy azt Bécsben szükíteni kívánják. Uly jelszavak, melyek a dinasztianál az osztrák körökben irántunk szerződésűségünk iránt kétséget kelthetnek ugyan, de kétségtelenül népszerűek a kevésbé belátó néptömegek szájaizéhez képest.

De szerencsére nálunk nem e töme-

gek az elhatározók a politikában. A józan közvélemény számára Wekerle miniszterelnök praecizizozta, hogy mi a nemzeti politika, az, amely az ő és pártja kormányzati működését s hatalmának útját irányozza és pedig három pontban az egyedül reális alapon, létező törvényeink alapján. E politika első sarkalatos elve a politikai és polgári teljes jogegyenlőség, a magyar államnak s a politikai nemzetnek magyar nemzeti jellege, a nemzeti erők egységes összeműködése s a benső egyetértés a nemzet s a korona közt, amint ezt létező törvényeink megalapítják, amint ez már évtizedek óta él a nép öntudatában, az állam intézményeiben, s mely lépésről-lépésre halad előre diadalutján. Hogy e politika Wekerle kormányzata alatt betetőzését fogja nyerni, bizonyítja a magyar udvartartásra vonatkozó régebbi ígérete is.

Ez az igazi nemzeti politika: eszköz arra, hogy a nemzet megerősödjék, forrása a nemzeti állam egységének, erejének, s eszközlője az ország s uralkodóháza hatalmának, s mint ilyen, a nemzet s korona közt egyenlő érdek, tehát — nem mint Apponyinak gyanut keltő rapszodikus követelése — valóban összekötő kapocs.

Apponyinak a nemzeti aspirációk kielégítésére vonatkozó jelszavai tehát eltörpülnek Wekerle imponáló nemzeti politikai programja előtt, s így éppen nem alkalmasak ezek sem hatalmi igényeinek jogosultságát megállapítani.

Belföld.

A valuta-szabályozás keresztülvitel.

Az utóbbi napokban az osztrák pénzügyminiszter és Rotschild báró között beható megbeszélések történtek, melyeknek célját az képezte, hogy a valuta-reform pénzügyi keresztülvitel fölötti nézetek tisztáztassanak. Általában mondhatni, hogy az osztrák pénzügyminiszter és a Rotschild-csoport között az elvi egyetértés már-már teljes, holott a részletek dolgában még további megállapodások szükségesek. Annyi bizonyos, hogy Ausztriában az arany beszerzés a konverziókkal együtt fog történni. Az aranybeszerzés tudvalevőleg aranyjáradék kibocsátása által fog történni. Az első kibocsátás összege valószínűleg 60 millió forint lesz. Ezt az összeget a csoport fix fogja átvenni. Ha akadály nem áll be, úgy az aranyjáradékra való aláírás már január hó folyamán megtörténik. Wekerle pénzügyminiszter közvetlenül újév után Bécsbe utazik és ekkor az akció mindkét részen egyidejűleg megindul. A magyar pénzügyminiszter végleg el van határozva, hogy a konverzió-kölcsönök tőkéje és szelvényei korona értékben állíttassanak ki.

A képviselők napidijai.

A pénzügyi bizottság már elkezdte annak a törvényjavaslatnak tárgyalását, melyet a képviselőháznak Madarász József kezdeményezésére még Szapáry Gyula gróf kormányelnök benyújtott, melyet a Wekerle kabinet is magáénak elfogadott. E javaslat voltaképpen nem is emelte a képviselők eddig élvezett napidijait és lakbérét, csak általánosságban kerekítette ki. A javaslat, úgy a hogy koncepcióval van, semmi esetre sem maradhat meg. Ezt minden szónok, ki a pénzügyi bizottságban felszólt (Pázmándy, Harkányi, Fenyvessy, Darányi, Hegedüs, sőt maga a kormányelnök is) elismerte. A bizottság nem fejezte be tanácskozásait. Az elnök, Széll Kálmán igen helyesen azon fáradozik, hogy lehetőleg egyetértő megállapodást létesíthessen. Eddig két érv van: az egyik megtartja a napidijak rendszerét 10 frt összeggel és külön lakbérrel, a másik: 2400 frt évi tiszteletdíj és az eddigi lakbér. Az irányadó körök ez utóbbinak óhajtanák megnyerni Wekerlét, s ez esetben ez a terv egyetértőleg elfogadható lenne. Nincs kétség az iránt, hogy a főrendiház is hozzájárulna ehhez.

Falk Miksa jubileuma.

Csütörtökön ünnepelték Falk Miksának, a kitűnő politikusnak és publicistának a Pester Lloyd-nál való szerkesztősége huszontéves jubileumát. A közélet számos kitűnősége, az újságírók s az ünnepelt barátai vettek részt az ünnepségben.

Dél előtt 10 órára volt kitűzve az ünnepségek kezdete s a Pester Lloyd szerkesztősége fogadta az érkező vendégeket. A ünnepélyről tegnapi távirataink kiegészítése gyanánt még a következőket közöljük:

Hieronymi belügyminiszter volt az első gratuláns. Reggel tíz órakor jelent meg Falk lakásán s szerencsekívánatait fejezte ki úgy az ünnepeltnek, mint feleségének. Alighogy eltávozott, sorra következtek a küldöttségek, hivatalosan megállapított sorrendben.

A fogadások első számai családias jellegűek voltak, a mennyiben a Pester Lloyd szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdai személyzete róttá le hódolatát a kitűnő főnöknek. A kereskedelmi csarnok küldöttsége után az Otthon üdvözölte tiszteletbeli elnökét, áln Rákosi Jenővel, ki a jubiléumban a legrendíthetlenebb újságíró ünnepelte. Falk erre életéből több reminiscenciát mondott el, mintegy igazolásul annak, hogy miért lett ő tulajdonképpen német nyelvű lapnak a szerkesztője. A küldöttség tagjait teljes mértékben meggyőzték Falk okai s lelkesülten megéljenezték a német szerkesztőben a magyar publicistát.

A következő küldöttség a lipótvárosi kaszinó nevében tisztelt. Gelléri Szabó János, a kaszinó alelnöke mondta az üdvözítő beszédet, melyben a hírlapíró, hazafini és politikai érdemeiken kívül a jubiléum humanitását s jótékonyosságát is ünnepelte. Falk szellemen felelt a megszólításra. A kaszinóval minden tekintetben meg van elégedve, csak az a hibája, hogy olyan elnöke van, a ki egyáltalában nem szokott klubokba járni, még abba sem, a mely itt van mellette. Hogy egészen jónak találja e kaszinót, kívánja, hogy nálánál érdemesebb elnököt válasszon. (Lelkes éljenzés.)

A hírlapkiadóhivatali tisztviselők szerencsekívánatait szintén Rákosi Jenő tol-

mácsolta az ünnepelt előtt. Falk melegen köszönte meg a jókívánásokat s kijelentette, hogy teljes mértékben átérti a kiadóhivatali tisztviselők nehéz helyzetét. Így fejezte be szavait: Ha nehéz is a helyzetük, legyen egy vigasztalásuk. Szónokukban olyan barátra tálltak, a kinek köztünk, szellemi munkások közt akkora befolyása van, hogy a mit ő javasol önök érdekében, azt mi szívesen megteszük. Részemről ezt megígérem s méltóztassák engem alkalom adtán szavamom fogni." (Zajos éljenzés.)

A Lloyd-társaság küldöttségét báró K o c h m e i s t e r Frigyes vezette Falk elé. A küldöttség vezetője a jubiláns érdemeit vázolván, kijelentette, hogy ha a társulat felejtethetetlen elnökének, Wahrmann Mórnak elhunytával nem érte volna meg a testületet, fényes ünepséggel ülték volna meg a jubileumot. Végül átnyújtotta a Pesti Lloyd társaság ajándékát: egy teljes ezüst asztali készletet.

Falk halásan fogadta a Lloyd-társulat megemlékezését. Minden törekvését ezután is lapjának fogja szentelni, s kéri a társulat előjáróit, hogy e törekvéseket ezután is az eddigéhez hasonló elnézéssel ítéljék meg. (Eljenzés.)

T e l e k i Géza gr., D a r á n y i Ignác és H a r k á n y i Frigyes üdvözlései után a pesti kereskedelmi társaság tisztelt Szávost Alfönd vezetésével, majd a kassa-oderbergi vasut tisztviselői kara nevében R á t h Péter köszöntötte a jubiléumot.

A bécsi Concordia klub egy képviselőjének, a pesti kereskedelmi és iparkamarának s az I. kerületi polgári körnek tisztelgése után a hírlapírók nyugdíjintézetének üdvözlése fejezte be a deputációk sorozatát. H e g e d ü s Sándor fejezte ki az intézet szerencsekívánatait, mire Falk meleg hangon válaszolt s szavait ekkép fejezte be: Legyenek meggyőződve, hogy annyi örömet nem okozott nekem semmi ez életben, mint az, hogy a nyugdíjintézetet létesítenem sikerült. Az utánam következő ifjú generáció van hivatva azt együtt tartani, a mit mi sok bajjal, fáradsággal összehordottunk, hogy maradandó és üdvös hatása legyen. (Élénk éljenzés.)

Üdvözlő iratok és táviratok halomszámra érkeztek az ünnepelthez.

Azt a lelkes ünnepelést, melyben Falk Miksát hírlapírói társai és a közélet előkelőségei részesítették, délután fényes banket fejezte be a Hungária fogadóban. A lakomát a P e s t e r L l o y d munkatársai rendezték, meghíván nagyrészt mindazokat, kik a magyar hírlapíródalom ezen ünnepéből kivették részüket. A lakoma méltó tolytatása volt a jubileum déli programjának, a küldöttségek fogadásának, mert ugyanaz a lelkes hang uralkodott itt is a fehér asztal mellett s ugyanazzal a hódolattal környezték a jubiláris újságírókat és ugyanaz a meleg szív hatott át mindenkit, mint a kik ma délből a testületek köszöntéseit vitték meg Falk Miksának.

Az asztalfőn Falk körül W e k e r l e, B á n f f y Dezső, T i s z a Lajos, S z é l l

Kálmán, P o d m a n i c z k y Frigyes, S z l á v y József koronaőr, S z i l á g y i és L u k á c s miniszterek ültek. Az első áldomást Veigelsberg Leo mondta az ünnepeltre.

F a l k felköszöntésének legnagyobb részében a magyar hírlapíródalommal foglalkozik. Régibb publicisztikai sikereit főleg annak köszönheti, hogy abban az időben, mikor a Pesti Napló-ba dolgozott, nagyon kevesen voltak, a kik szavukat hallatták, sokan nem mertek szólni. Így annak a néhány irónak, ki még szólni mert, nagyon messze elhallatszott a szava, s ha így nem lett volna, talán figyelembe se vették volna őket. De ma már mások a viszonyok; ma az újságírás már életpálya, s bátran állíthatja, hogy részint már meg is van, részint rövid idő alatt meglesz Magyarországon az a hírlapírói gárda, mely a világ bármely nemzetének becsületese válne. (Éljenzés.) A magyar szabadelvű sajtó munkáit élteti. (Zajos éljenzés.)

W e k e r l e Sándor miniszterelnök a magyar sajtó nagy hatalmáról beszél. Falkban ünnepli a magyar sajtót, a ki munkása volt annak a küzdelem korszakában; ő a küzdelem korszakában is alkotott s most az alkotás korszakában is küzd egy szebb jövő érdekében. (Éljenzés.) Falkért ürit poharat.

C s e r n á t o n y Lajos Veigelsberg Leot ünnepli, V é s z i József a Pester Lloyd szerkesztője nevében, H e g e d ü s Sándor a hírlapírók nyugdíjintézetének nevében Falkot köszönti fel. S z l á v y József koronaőr nem ad igazat azoknak, kik hazánkban a német sajtó ellen izgatnak. Szükségünk van erre, mert, fájdalom, a magyar nyelvet még nem mindenütt értik. Falkot, mint Magyarországnak a külföldön, ha nem is diplomáciai, de zsurnálisztikai nagykövetét élteti. (Éljenzés.)

S t u r m Albert a magyar nemzeti irodalmat köszönti fel. J ó k a i Mór Falkra mond áldomást, ki őt, magyar író, a külfölddel megismertette. P u l s z k y Ferenc kortársát és munkatársát, T i s z a Lajos gróf jó barátját köszönti fel az ünnepeltben. V e i g e l s b e r g Leo a kormány tagjaira, dr S c h i l l e r Zsigmond a Lloyd-társaság hírlap-bizottságára és elnökére, baranyavári Ullmannra, P o d m a n i c z k y Frigyes Puzsiky Ferenczre, Csernátönyra és Jókaira, a magyar irodalom veteránjaira, M e z e i Mór a Lloyd társulat hírlap-bizottsága nevében Falkra üritette poharat.

H o d o s s y Imrének Falk Miksára és Heltai Ferencznek Wekerle kormányelnökre mondott felköszöntője után még egyszer felszólalt Csernátöny, a magyar sajtót élteti.

H o r v á t h Gyula, H o l l á n Ernő, W e i s z Berthold és G o m b á r Tivadar felköszöntői után röviddel szétoszlott a társaság. Az ünnepeltől melegen búcsúzott el a hódolók előkelő serege, sőt sokan lakásáig kísérték s ott éljenzették meg utoljára jubileuma napján egy negyedszázad munkájának ünnepeltjét.

Megyebizottsági tagválasztások.

— Harmadik közlemény. —

Aradvármegye összes községeiben e hó 21-én ejtettek meg a megyei törvényhatósági bizottsági tagválasztások, melyeknek eredményét a lapunk tegnapi számában közöltük ki. egészítéssel a következőkben adjuk:

S z a b a d h e l y: Milován Pal mondor-laki jegyző, Kasapán Miklós szabadhegyi jegyző és Mészáros Tivadar aradi kir. alügyész.

S z t. M á r t o n: Szendes Károly nyugalmazott főszoigabíró, Vannay János vármegyei árvászéki elnök és Rajla Márton simándi jegyző.

A g r i s: Kiss Lajos ternovai főszoigabíró, Morár János nagyváradlakos, Zászló Mózes agrisi jegyző és Tagányi Sándor dr aradi ügyvéd.

G l o g o v á c z: Frank János glogováci plebános és Dörner János ugyanottani földműves.

T a u c z: Nica János tauzi jegyző és Mészáros Tivadar aradi kir. alügyész.

B u t t y i n: Popescu Izidor buttyini jegyző, Paradeszer Lajos borossebesi főszoigabíró és Fischer Adolf buttyini kereskedő.

S z é k u d v a r: Ormós Péter nyugalmazott alispán, Jonescu Lázár vármegyei tisztifőügyész, Varga György szekudvari jegyző és Varga Aurél szekudvari lakos.

C s u s t y e: Tabajdi Sándor kisjenői kir. járásbíró, Székalla Antal kisjenői birodalmi gazdaszt, Némethy Károly aradi tanító és Kirileszku Gyula kisjenői kir. közjegyző.

K i s - P e r e g: Bedrich Lajos kisperegi és Oláh Arpád némepereregi jegyző.

M a g y a r - p é c s k a i I-ső kerület: Gaal Jenő dr országos képviselő, Vásárhelyi Géza főszoigabíró és ifj. Dónáth János m.-pécskai földműves.

K o v a s z i n c z: Balta Illés helyettes jegyző és Magos Tódor kovaszinczi lakos.

S o b o r s i n: Bárdy Kálmán körjegyző, Givuleszku Protás és Pattay Gusztáv soborsini nradalmi erdész.

M a g y a r - V i l á g o s: Török Arpád világosi kir. közjegyző és Argyelán Gábor gal-sai jegyző.

M a g y a r - p é c s k a i II. kerület: Sipos János, ifj. Issekutz István, Nagy József és Borsos József pécskai lakosok.

F o r r a y - N a g y - I r a t o s: Quilla Antal nyugalmazott jegyző és Csik Miklós nagyvarjasi lakosok.

D r a u c z: Ottrubay Károly kir. tvszéki elnök, Lovich Gyula körjegyző és Papp Meleczin.

Z a r á n d: Zachariás Dezső zarándi jegyző és Jank Aurél zarándi g. kel. lelkész.

E l e k: Wittmann János országos képviselő, s Wittmann Antal és Walthier György eleki lakosok.

N a g y h a l m á g y: Borsos Géza szol-gabíró, Bogdán Virgí dr országos képviselő,

TÁRCZA

— Deczember 24. —

Karácsonykor.

Hitnek, reménynek tiszta fényűgára
Egy múltó pillanatra megjelent,
S a gyarló ember megtért szívevel ápol
Szükölködőt és gyenge védtelent.

Talán az Isten legszentebb szavára
Esett a változás olyan hamar?

— Eztűnt a gögnök tettetett mosolya,
S a szív a szívnek üdvöt, jót akar.

Örvend a kunyhó elhagyott lakója,
Hogy a hatalmas rá emlékezett;
Ma mindenütt, de mindenütt jelen van
A boldogító, tiszta szeretet.

Oh! de múlt a szent karácsonyünnep,
S nyomában ismét új nyomor terem,
Csak pillanatra él az üdvös eszme,
S a Megváltó nem így akarta — nem!!

Erdélyi Mór.

Eltávozott.

— Francziából. —

— Azt hiszem, ma megint későn jön haza. Miután a szegény férj uram kétségbeesésének egy sóhaj alakjában adta jelét, visszavette óráját zsebébe, a mi különben egészen felesleges munka volt, mert a következő perczben már megint előrántotta, s hogy muljék az idő, még egyszer ismétlé:

— Azt hiszem, ma megint későn fog haza jönni.

Hogy kicsoda, azt hiszem nem is igen kell mondanom, mert a férj csak a feleségéről beszélhet kétségbe esve.

Az óra már elütötte a nyolczat, a vacsorához már fel volt terítve az asztal, de az asszony még nem volt othon.

Egy éve, hogy mint férj és feleség együtt élnek.

Egy éve, hogy elröppen az idő! A férj még mindig azt hiszi, hogy a pap előtt állnak, s a nő fehér moll ruhájában, gyönyörű menyasszonyi koszorújával fején, csinos kis pisze, pikáns orrocskájával, rózsá piros szájával ott áll férje karjába karját kulcsolva.

Mikor a toplomból kiléptek, a gonosz asszonynyelvek rebesgették, hogy nagyon kihívó a nő kinézése, ábrázatja. Merő irigység volt az egész ráfogás!

Lakodalmuk bámulatos körülmények közt jött létre.

Barátunk, Constant Lejeune egy harmicz éves fiatal ember, aki biztosító intézeti hivatalnok volt, s már régóta állandóan egy lakáson lakott.

Ennek a háznak volt egy házmesternője, névszerint Madame Alary-Golade, igen becsületes asszonyság, kinek egy 18 éves Heléne nevű leánykaja volt.

Constant nem sokat törődött a fiatal Helénnel, sőt mondhatni, rá sem hederített, gyerekkorától ismerte, meg-megczirógatta, néha-néha arcát megcsipdoste, fessnek mondta s ennyi volt egész viszonya Heléhez.

Amint egyszer hazajött Constant az irodából, kissé pajzánabb kedvében, odaszól a házmesternének, a mi különben szokása is volt:

— Jó estét, madame Alary, nem jött levelem?

— Nem jött, Lejeune uram, de valami komoly, fontos közlendőm van az ön számára.

Constant bement a házmesternéhez s meghallgatta a fontos közlendőt. Lejeune egyszerre megváltozott. Heléne szerelmes volt beise, halálos szerelmes.

Hat hétre rá férj és feleség lettek. Változtatták a lakásukat, már csak azért is, ne

Gróza János esperes és Kádár György magánzó; s az időközi üresedésbe jött tagsági helyre Stéger Vendel körjegyző.

O t t i a k a: Jank János főszolgabíró, Zeldesán Péter siklósi jegyző, Derkán János siklósi lelkész és Kralovánszky Kálmán siklósi uradalmi gazdatiszt.

F a z e k a s - V a r s á n d: Abonyi Károly uradalmi gazdatiszt és Parecz György kir. ügyész.

S z e m l a k: id. Rajta Zsigmond jegyző, és Gulyes Titusz szemlakai lakos.

B e r z o v a: Frits Lajos kir. járásbíró, Mihajlovits Akos aradi lakos, Ardeleán János nyugalmazott jegyző és Lovich Gyula s az időközi üresedésbe jött egy tagsági helyre Walthier Adám dr. jár. orvos.

G y u l a - V a r s á n d: Csobris György gyulaársándi lelkész és dr. Oncu Miklós aradi ügyvéd.

P a n k o t a: Szathmáry Mihály vasuti mérnök, Buda Sznisian és Kaizer József pan-kotai lakosok.

R o m á n - V i l á g o s: Dr. Mera Gyula, Kabdebó Kálmán főszolgabíró, Bohus Lajos birtokos, s Szekula Mitru és Tyeretyán Tódor román-világosi lakosok.

N a g y - Z e r i n d: Tabajdi József jegyző, Szücs József fekete-gyarmati lakosok.

A l m á s - K a m a r á s: Buczurka József nagykamarási jegyző, Fejér Domokos és Kézsmárky István urad. gazdatiszt.

T ó t v á r a d: Beles Vazul esperes, Csukay Sándor főszolgabíró és Löcs Rezső nyugalmazott kir. adófelügyelő, s az időközi üresedésbe jött tagsági helyre Kaufmann Béla kincstári erdész.

Háttra van még a csucsi választókerület, honnan a jelentés még nem folyt be.

Falusi gyermekek a városokban.

— Társház-mozgalom. —

Arad, december 23.

A gyermekek neveltetése és tanittatása — a társadalmi körök valamennyi fokozatán — a szülők eminens kötelességei közé tartozik. A legalsóbb osztálynál is él azon tudat, hogy a nevelést és oktatást egyáltalán nélkülöző egyént a gyorsan haladó kor szelleme elsőpri s mint szárandó individuum, élősdiként tarthatja csak fenn magát a társadalom testén, de existenciáját nem biztosíthat magának.

Az oktatás iránt fokozott érdeklődés mellett bizonyít az Aradon mutatkozó azon öröndetes tény, hogy a közoktatás csarnokainak, az iskoláknak számát s a tanerőket évről-évre szaporítani kell az iskoláztatási kényszer alkalmazása nélkül. Ugyanezen kedvező szimptomák észlelhetők nemcsak a székes fő-, hanem intelligensabb lakosokkal bíró valamennyi nagyobb városában hazánknak, mit megerősítenek a közel szomszédságunkban: Cserabán és Makón az oktatás érdekében megindított azon mozgalom, melyek szerint

hogy madame Alary-Golade egy személyben legyen házmezt. rné és anyós.

A házasság kezdete, a mézeshetek nagyon jól folytak. Egyedül Helénnek volt egy hibája, rendszeren későn szokott volt hazajönni. Késésének mindig meg volt a maga jó oka-foka, egyszer ezt, másszor azt hozta fel az asszonyka, de mindig kimentette magát. Egyszer pláne az egész éjjelt a házon kívül töltötte.

Constant nyugtalanul tölté az éjjelt, nem tudta felfogni, hova marad az asszonyka? Végre reggeli 9 órákor haza jött fáradtan, a teljesített kötelesség tudatában. Az egész éjjelt ugyanis egy nagyúrinél töltötte el, ki beteg s kinek ágya mellett öröködt, virrasztott.

Constant é nagynéiről most hallott először; egy év elmúlt s még nem is ismerte azt a rokont. De hisz Helénnek anyji nagynénje volt, hogy utoljára egyet Lejeune ur csak elfeledhetett a hosszú listából.

Constant, ki különben nemcsak ügyes megfigyelő, de kissé elfogult, babonás ember is volt, észrevette, hogy Helénnek minden kimaradása egy újabb előléptetésével jár hivatalban.

A legkülönösebb azonban az volt a történetben, hogy minél később jött haza Heléne, annál nagyobb udvariasságot, kegyet tapasztalt főnöke részéről. Egyszerre negyvennyolc

mindkét helyen egy-egy középiskola felállítása fáradoznak a lelkes honfiak és honleányok. Az pedig szintén tudva van, hogy a magasabb oktatás érdekében egy negyedik egyetem felállításának kérdése is ezelőtt pár évvel szükségsszerűleg felvetetett.

Amde bármily kedvezőnek s öröndetesnek mondhatók is ezen jelenségek, a falun lakó honpolgárok közül nagyon számosan vannak olyanok, a kik a gyermekeik neveltetését és tanittatását városokban kénytelenek eszközölni, kik között ismét nem egy, de sok olyan akad, a ki hiába költ százakat, gyermeke nem haladhat, nem emelkedhetik fel oda, a hova a szülők óhajtották, mert még az alsóbb osztályokban elbukik.

Nem állítjuk, hogy a bukásra minden körülmények között befolyással nemcsak a kosztadók családi viszonyai, az általok nem eléggé lelkiismeretesen gyakorolt ellenőrző felügyelet; de valószínű, hogy sok tanuló éppen azért nem holdogul, éppen azért bukik meg, mert a kosztadó nem csinál abból lelkiismeretet, hogy a hozzája fogadott tanuló élelmézzel való ellátásán felül azzal is törődjék, miszerint kosztosát, vagy kosztosait tanulásra, tevékenységre s kötelességének lelkiismeretes teljesítésére serkentenek.

Ismételve mondjuk s a félreértés teljes kirekesztésével, minden sértő célzatosság nélkül hangoztatjuk, hogy a bukásnak sok más oka közül a főnt említett csak az egyik oka lehet s így ezzel, mint pozitív okkal szélesebb melderben folyó fejtegetést nem kívánunk folytatni.

De hát az ismeretlen falusi ember jóhiszeműleg helyezi el gyermekét a város egyes lakosai közül azokhoz, a kikkel a leghamarább találkozik, vagy megismerkedik, a vagy a kikkel megalkudhatik.

Tájékozást, felvilágosítást vagy utasítást az illető tanárok-, vagy igazgatóktól vajmi kevesen kérnek s így bizony találkozik akárhány vidéki szülő, a ki lépze megy, a lelkiismeretlen kutárok jól becsapják, a minek drága kiábrándulás szokott lenni az eredménye.

A falusi gyermekeknek városokban való elhelyezésével spezial senki sem foglalkozott eddig nálunk, pedig bizonyára jó szolgálatot tett volna a közönségnek az, a ki e tekintetben a helyes utat megjelöli vala. Az „Arad-vidéki Tanító-egylet“ körében indult meg aféle mozgalom, hogy a városunkba tanulni jövő falusi gyermekek elhelyezésére nézve üdvös és hasznos szolgálatot tegyen a vidéki szülőknek.

Az egyesület ugyanis egy „T á r s h á z a t“ akar szervezni és berendezni, a melyben egyelőre 15—20 tanuló, havi 10—15 frt díj mellett teljes ellátást nyerhetne s a kik egy paedagogus felügyelete alá helyeztetnének.

A minden körülmény között figyelemre méltó eszme nagyjelentőséggel bír, és szerintünk könnyen úgy realizálható, ha ezen üdvös eszmét a vidék intelligenciája, főként pedig a községek vezetői: a jegyzők, tanítók és lelkészek felkarolnák. A felkarolás alatt mi nem annyira anyagi, mint inkább erköl-

óra alatt, míg felesége a beteg néni ágyát őrizte, felvitte lsten a dolgát: fogalmazó lett.

*

— Ma megint későn jön haza! mormogá Lejeune s ez már a századik eset.

— Bim! Bim! (csegetnek) ... a házmezt. rné hozott levelet számomra — Heléntől, Imádott kis majmom.

Tudod, hogy pár nap óta rosszul érzem magam. Egy kitűnő spezialistával értekeztem bajom felől s azt tanácsolá, menjek fürdőre. Jó, hogy hozzá fordultam, mert ha csak egy napot is kések, elvesztem.

Ne unatkozz azalatt, míg oda leszek, te kis vaksim, s gondolj arra a nőre, ki reád gondolni sosem szünik meg.

A te majmocskád Heléne.

U. i. Nyolcz nap mulva megint otthon leszek.

Lejeune ur arcza egyszerre elkomorult, de csakhamar vidám, jókedvű lett.

— Nyocznapi távollétért, gondolá magában ... no most már minden bizonynyal irodaigazgató leszek ...

csi támogatást értünk, mivel a fináncziális tekintetek a tanítóegylet által volnának megoldandók.

A megoldás nem okoz valami fejtörő problémát, mivel primitív számítás mellett is könnyű beigazolni, hogy az intézmény maga magát kifizeti bizonyos idő alatt.

Daczára azonban az itt utóbb elmondottaknak, ezuttal az eszme fináncziális részének bonczolgatására nem kívánunk kiterjeszkedni, azt majd egy más alkalommal adjuk elő; egyelőre csak a mozgalom üdvös voltáról óhajtottuk lapunk t. olvasóközönségét tájékoztatni.

Rébusz.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órákor 762.0 mm., délután 2 órákor 761.9 mm. Hőmérsék: reghel 7 órákor C° — 0.3, délután 2 órákor C° + 0.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor EN. 3, délután 2 órákor EN. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Az aradi árvaházért.

— Az ujévi üdvözetek megváltása. —

Felhívás Arad szabad kir. város közönségéhez!

A város közönségének áldozatkészségéből összegyűlt jótékony adományokból a régóta nélkülözött árvaház 1893-ik évben fel fog épülni s társadalmunk legszerencsétlenebbjei, a szülőtlén árvák hajlékot fognak találni, melyben gondos ápolás és nevelés mellett a haza hasznos polgáraivá képeztetnek.

A jelen rendelkezésre álló árvaház-alapot az építkezési kiadások nagyrészben kimerítendik. Az alapnak folytonos gyarapításáról kell gondoskodnunk, hogy a felszerelési kiadásokat fedezhessük.

Igen sokan vannak városunkban, akik általásuknál s egyéb összeköttetéseiknél fogva jelentékenyebb összeget költenek el a csakhamar feledésbe menő ujévi gratulációkra.

Kedvesebben az ég előtt, jótékonyabban a társadalom előtt ujévi üdvözlést nem gyakorolhatunk, mintha azon összeget, melyet ily czímen kiadni szoktunk, azon szerencsétlenekre fordítjuk, kik nélkülözik a szülőket, kik mint vagyontalan és tehetetlen árvák a felebaráti szeretet és könyörületesség igénybe vételére vannak szorulva.

Hatósági engedélyt nyertünk arra nézve, hogy az aradvárosi árvaház alapjának növelésére ujévi üdvözetek megváltása czímen adományokat fogadhassunk el, s e célra aláírási iveket nyithassunk.

Aradváros lelkes közönsége, mely rövid idő alatt lehetővé tette azt, hogy a város méltóságának és igényeinek megfelelő árvaház építtessék, bizonyára továbbra is gyakorolni fogja azon jótékonyágát, melyet az árvaházban elhelyezendő szerencsétlen árvák fenntartása és neveltetése igénybe veend.

Felhívjuk tehát Aradváros tisztelt polgárait, felhívunk minden emberbarátot, hogy a megnevezett helyiségekben kitétt iveken ujévi üdvözlések megváltása czímen, az aradvárosi árvaház-alap gyarapítására nevük leírásával a megváltási összeget bejegyezni és a kegyadományt azon helyiség tulajdonosának vagy megbízottjának, kinél az aláírási iv elhelyezve van, átadni sziveskedjenek.

Ivek lesznek kitéve a polgármesteri, a főkapitányi és a gáj-külvárosi alkapitányi hivatalokban, a Kaszinó s Lloyd helyiségében, a helybeli 5 pénztintézetben.

A megváltási összeg az adakozó nevével együtt a helybeli lapokban közöltetni fog.

Arad, 1892. decz. 21.

Salacz Gyula,

királyi tanács-os, polgármester, árvaházbizottsági elnök.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 24. —

Száraz. Hősüllyedés.

H I R E K.

December 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Ádám, Éva. — Protestáns naptár: Adám, Éva. — Görög-keleti naptár december 12.: Szpiridion. — A nap két 7 óra 49 perceskor, nyugszik 4 óra 11 perceskor.

Külső- és Kormánytár nyitva van kedden és szombaton 8-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: [polgári iskola, földszint].

December 28. Iparhatósági megbízottak választása.

December 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.

December 29. Az aradmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.

December 31. Tázas Béla gyermekgyilkossági ügyének végtárgyalása a törvényszéknél.

Január 9. Aradmegyei köztörvényhatósági bizottságának évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Január 29. Kamarai tárgyalások a megyében.

— Személyi hír. **Institoris Kálmán** főjegyző tegnap reggel Nagyváradról hazaérkezett.

— **Karácsonyest.** A mi karácsonyestünk nem olyan rettenetes, mint a milyenek azt a költők szokták leírni. A szokásos „egyhanguan szállongó hópihé” helyett az olvadozó órákások terpeszkednek szét, a nap által felolvasztott részeik unalmas tócsákká válnak, s pókhálószzerűleg továbbvonuló jégkérget vesznek fel hátaikra. De bármilyen legyen is az idő, az az ünnep nagyságán mit sem változtat. A gyermekek öröme nincsen kapcsolatban az idő zordságával, mert az ő boldogságuk a szobában összpontosul, hol a csillogó, ezergyertyás karácsonyfa van felállítva. Óhajta várják a perozet, midőn megszólal a Jézuska csemettyűje, s midőn beléphetnek a fényesen világított helyiségbe, hol minden tárgy, minden játékszer jóságuk, szeretetük jutalma. Az örömben osztozik az egész család. Miután mindent jól megnézték a gyermekek, bevonulnak az ebédlőbe, hol aztán ismét ezerféle jó vár rájuk. Hivogatva csábit a frissen sült mákos patkó, a méz, meg az ünnepi sonka. S a boldog család együtt marad, míg az álom angyala le nem csókolja fáradt szempilláikat. Aztán alszanak, s álmodnak boldogságról, örömről.

— **Falk és az aradi polgári takarékpénztár.** **Falk Miksa** jubileumát figyelemreméltó gyöngédséggel ünnepelte meg az „Aradi polgári takarékpénztár” is. Az ünnepéhez az alábbi meleg hangu üdvözlőlevél kíséretében egy 500 frtos záloglevelet küldött, a melyet a jubileum emlékére a magyar hírlapírók nyugdíjintézete alapja javára ajánlott fel. A pénzügyintézet üdvözlő levele a következő:

Nagyságos ur!

Nagyságod 25 éves jubileumának országos jelentőségét a közélet nálunknál hivatottabb tényezői fogják holnap ékes szavakban méltatni. E méltatáshoz mi csupán hazafiai üdvözlőnkkel járulhatunk.

De van a mai ünnepségnek egy nem kevésbé szép és jelentőségteljes momentuma, azok öröme, kik a ragaszkodás és szeretet érzelmével, bár a hivatalos tisztelgőktől távolabb állva, bensőbb részesei gyanánt tekintik magukat e szép napnak. Engedje meg Nagyságos ur, hogy ezen utóbbiaknak szintén népes közönségében, melynek hozzátartozói Nagyságod szíve jóságának ismerete és tapasztalatában egyek, polgárjogot szerezzünk magunknak, szerezzünk az által, hogy a meseter szellemében, a szeretet egy tényével, fokozzuk a mai ünnep feletti örömlenket.

Az írók és művészek, azok, kik a nemzet ideáljait naponta nehéz és önfeláldozó küzdelmet vívnak, a Nagyságod elnöklése alatt működő segélyegyletben nemesceglu istápoló intézményt bírnak. Ezen segélyegylet alapgyonának gyarapítására a mai ünnepség emlékeül Nagyságod nevét viselő 500 frtos alapítványt óhajtunk az ide csatolt 500 frtos záloglevél leküldésével létesíteni, melynek rendelkezése iránt bölcs belátásához képest intézkednie Nagyságodat tiszteletteljesen felkérjük.

Szívvel kívánjuk, hogy a Mindenható jó isten engedje Nagyságodnak a maihoz fogható örömteljes eseményt minél többször megérthetnie, mert nemes jósága és a közérdek javára szolgáló munkássága mindazon kitüntetések és örömekre érdemesíti, melyekben az ember, a polgár, a hazafi e földön részesülhet. Fogadja Nagyságos ur hazafiai üdvözlé-

tünk és mély tiszteletünk kifejezését, melylyel vagyunk Nagyságod kész szolgálói.

Arad, 1892. decz. 21.

Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság:

Műlek Lajos dr.

Pless Mór.

— **Közegészségügyi bizottsági ülés.** Aradmegyei közegészségügyi bizottsága január hó 4-én délelőtt 9 órakor **M a t t a w o w s k y** Nándor dr. közkórházi igazgató főorvos elnöklése alatt ülést tart.

— **Ujencz-felülvizsgálatok 1893. évben.** A honvédelmi miniszterium a jövő 1893. évben eljárandó ujenczfelülvizsgáló bizottságokat újra alakítván, a bizottsági ülésezi napjait a következő határnapokra tűzte ki, u. m.: január 9., február 9., márczius 13., április 13., május 8., június 5., július 14., augusztus 7., október 11. és 27., november 13. és december 14. — **Április, május és június s október és november hónapokban, a midőn a főszorozásokra, felülvizsgálatokra rendelt hadkötelesek, illetve a bevonuló ujenczok tömegesebb számban vezetettnek elő, a bizottság működése több egymásutáni napra is terjedhet. A felülvizsgáló bizottság polgári elnöke Aradon a jövő évben is F á b i á n László főispán lesz, kit akadályoztatása esetében az alispán helyettesít.**

— **Éjféle mise.** Ma este lesz a szokásos, nagy fényvel ünnepeit éjféle mise, melyet a róm. katolikus vallású hívők rendszerint nagy számban látogatnak. A templom hajója előreláthatólag kicsi lesz azok számára, kik Megváltónk születésének emlékét buzgó hittel akarják megünnepelni.

— **A második pécskai patika.** Érdekes ügyben fog dönteni január 9-én Aradmegyei közgyűlése. Pécskán ugyanis egy második gyógyszer-tár felállításáért folyamodott 9 gyógyszerész. A kérvényeket a vármegye január 4-én ülésező közegészségügyi bizottsága fogja véleményezni.

— **A süket-némák karácsonya.** A süket-néma gyermekek is megkapták a Jézuska ajándékát tegnap. A csendben, de azért méltóan megtartott karácsonyfa-ünnepség az iskola Templom-utcai helyiségében folyt le. A terem közepén felállított díszes karácsonyfat a jószívű közönség ajándékából létesítették, az iskola csak szükséges taneszközökkel, s ruhaneműekkel látta el tanulóit. **R o b o z József,** a siketnéma iskola igazgatója beszédet intézett növendékeihez, melyben a nap jelentőségét fejtegette. Magyarázta nekik, hogy az ajándékot nem ő, de a jószívű közönség adja, kiknek ezért nagy hálával tartoznak. Majd a gyermekek buzgó imádsága után kiosztotta azok között az ajándékokat, mi nem kis öröme szolgált az apró népnek. Az ünnepélyen nagyobbára csak a szülők vettek részt.

— **Arad vagy Kolozsvár?** Gyulafehérvár város eddig az osztrák-magyar bank a r a d i fiókjához tartozott. Ez ellen a gyulafehérvári üzletköröknek, minthogy érdekeik inkább Kolozsvár felé utaltak, panaszkultak, s úgy az ő kérésükre, mint a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére, a város az osztrák-magyar bank kolozsvári fiókjához csatoltatott. E határozatról a bank főtanácsa tegnap értesítette a kereskedelmi és iparkamarát.

— **Karácsonyfa-ünnepély** lesz ma délután a gáji óvodában. A tegnapelőtti koncert 50 frt jövedelméből a szegény gyermekek fel is fognak ruháztatni.

— **Nyilvános köszönet.** Az emberbaráti szeretet által gyakorolt jótéteményből tegnapelőtt 184 szegénysorsu tanuló részeseit a jótékonyceglu szeg. tanuló egyesülete, és ma ismét soron kívül **S t e i n e r** Jakabné urnő nemes szíve okozott örömet 4 kis Boriskának, kiket tetőtől talpig jó meleg ruhába öltöztetett fel. Az önmagukkal még tehetetlen, szegénysorsu gyermekek nevében mondok ezúton is köszönetet a fennkölt lelkű urnőnek, ki nyersen örömet a lelki boldogságok szép tetében. Arad, 1892. december 23. **C s i k János,** egyesül. gazda.

— **A hideg örültje.** Mint belényesi tudósítónk jelenti, **R o s k o v i t s** Péter aradi üzletvezetőségi hivatalnok, kit a Körösparton megdermedve találtak s kin felélesztése után a legnagyobb fokú öröngés tört ki, — még min-

dég a belényesi közkórház betege. Aradi hivatalnoktársai gyűjtést rendeztek az ápolási költségekre s rendkívül sajnálják a lelkismeretes hivatalnokot, ki mindég a legnagyobb pontossággal végezte dolgát s éppenséggel nem tudják, milyen rögeszme kergette tragikus sorába.

— **Köszönetnyilvánítás.** **L e n g y e l** testvérek részéről a Kapa-utcai leányiskola szegény tanulóinak ruházására adományozott ruhának való szövetekért és fejkendőkért meleg köszönetét nyilváníti a Kapa-utcai leányiskola igazgatósága.

— **Ki akar rendőr lenni?** Aradvárosnál több rendőri állás van üresedésben. Sajátkezűleg írott folyamodványok **S a r l o t** Domonkos főkapitányhoz nyújtandók be.

— **Köszönetnyilvánítás.** **T e n n e r** Lajos, a közuti vaspálya igazgatója és tisztelt neje élte virágkorában elhunyt **Mariska** leány emlékére az izr. nőegylet alaptőkéjéhez 50 frttal járultak; **b o l d.** **K o h n** Mór koszoru megváltásaként az izr. nőegyletnek 5 frtot és az izr. jótékony egyletnek 5 frtot, s mödlingi cipőgyár az izr. árvaház javára 10 frtot adományozott. Az igen tisztelt adakozóknak hálás köszönetet fejezi ki az elnökség.

— **Tetten ért tolvaj.** **S t e f a n u c z** Györgye mondorlaci lakosnak báránbörösüvegre volt szüksége, hogy karácsonyra kihuzhassa magát gangosan. Beállított tegnap egy aradi szücsöz, hol míg az egyik süvegre alkudott, az alatt a subája alá dugott egy másik süveget s az elsőt ki akarta fizetni. A szücs észrevette a turpisságot és **Stefanuczot** a kihágási bíró elé állította.

— **Pályázatok.** A gálszécsi járásbírósnál egy albirói állás 2 hét alatt. A gyulai és az aradi törvényszéknél egy-egy jegyzői állás 2 hét alatt. A sátoralja-új helyi ügyészségnél egy aljegyzői állás 2 hét alatt. A püspökkladányi, gyergyószentmiklósi és verseczi járásbírósnál egy-egy aljegyzői állás 2 hét alatt. A zombori és nagyszabeni pénzügyigazgatóságnál egy-egy adótisztai állás 2 hét alatt. A rimaszombati pénzügyigazgatóságnál egy pénzügyőri biztosai állás 2 hét alatt. A budapesti pénzügyigazgatóságnál egy számvizsgálói állás 2 hét alatt.

Utmutató a közönségnek.

Karácsonyi és újévi bevásárlásokra a következő júnevé czégek ajánljuk tisztelt olvasóinknak:

Aussterwell Zsigmond, (Andrássy-tér 15.) Dívaterkedése, nagy választék.

Aradi- és csanádi egyesült vasutak mintaraktára (Andrássy-tér.) Fabutorok, edények, botok, kerti székek, asztalok stb. a legizlesebb kivitelben.

Aradi Louvre (Andrássy-tér 17.) Kitűnően felszerelt férfidivat, cipő és kalapraktár.

Assael H. és fia, (Atzél Péter-utca 1.) aranyműves és óras. Javitások olcsón eszközöltenek.

Andrényi Károly (Szabadság-tér 3.) Vaskereskedés. Oriási raktár minden tárgyban.

Bloch H. (Andrássy-tér 18.) kitűnően felszerelt papír-, rajz-, írószerekkereskedése és nyomda.

Bruckner L., (Andrássy-tér 20.) Butorgyáros. Tűkör stb. kereskedés.

Barth Lajos (Neuman-palota) uri szabó üzlete. Elegans férfi-ruhák, szolid árbau, gyorsan és pontosan készülnek Arad régi üzletében.

Beck Lajos (Szinház épület) Pompás színházi czukorkák nagy választéka.

Brunner C., (Szabadság-tér 21.) játék és dísz-tárgyak nagy raktára.

Berán Antal, (Szabadság-tér 20.) kárpitos és diszító.

Buchsbaum B. és Társa (Atzél Péter u 3) férfi divat kereskedése.

Domonkos Testvérek (Andrássy-tér) czukrászdája, naponta friss sütemények, czukorkák és likörök.

Dürr testvérek fűszerüzlete (Fő-t 2.) Elegans nagy raktár. Fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz kereskedés, tea- és rum, mindenféle likör, sajt, déli gyümölcs, czukor, kávé stb. raktár.

Dratsay Lajos (Szabadság-tér 19) fűszer-, gyarmataru és déli gyümölcs kereskedése, új-aradi uradalmi sör kizárólagos főraktára.

Deresty Gyula, (Szabadság-tér 16.) női divatkereskedő.

Dusak H. (Andrássy-tér 14.) Kész női, férfi és gyermek ruha raktára.

Deutsch testvérek (Szabadság-tér 2.) Női divatterme, elegans nagy raktár.

Eredeti Singer-gépek (Arad, főt 22.) jutányos feltételek mellett, nagy választék.
Eles Armin (Templom-u. sarok) Asvány fűszer, anyag stb., finom szappan és illatszerek kereskedése.
Ernyei és Prinner „a zöld papagájhoz”, (Andrássy-tér és Deák-Ferencz-utca sarok.) játékkereskedése, diszmutárgyak stb.
Egri Lehel Elemér (Vörösmarty-utca 3.) Nagy raktár mindennemű órákból.
Fleischer Jozefa (Andrássy-tér 22.) Női divatterem, nagy választék kalapokban.
Gebhardt J. és fia, (Andrássy-tér 17.) Üveg, porcellán lámpa és disztárgyak kereskedése.
Gorzó Antal és társa (Arad-csanádi vasuti palota) cipőgyára. Óriási raktár, férfi női és gyermek lábbal a legolcsóbb árban.
Grallert J. (Andrássy-tér 22.) Nagy választék fali- és zseborákban. Javítások olcsón eszközöltnék.
Glück Dezső, (Szabadság-tér 20.) disztárgyak és rövidáru nagy raktár.
Granichstádtén Testvérek (Andrássy-tér 14.) Dusan felszerelt ékszer üzlet.
Grünwald Ferencz (Vörösmarty-utca 2.) Üveg, porcellán és edény kereskedés, majolika és disztárgyak.
Holtzer Mihály (Vörösmarty-utca 1.) Kész férfi ruha raktára. Nagy választék.
Hoffmann Antal, „a veres keresztel” (Andrássy-tér 14.) Nagy női divat kereskedés, elegans kivitel, szolid árak.
Kovács Lajos (Andrássy-tér 21.) Órás üzlet, javítások.
Krausz Paulin (Deák Ferencz-utca) Könyvkereskedés és dusan berendezett kölcsönkönyvtár.
Kosmínszky Lipót (Templom-utca 6.) Könyvkereskedés, antiquar üzlet és nagy könyvkötészet.
Kneffel Károly és fia, (Andrássy-tér 14.) Vaskereskedés, nagy raktár minden tárgyban.
Kell Manó, (Andrássy-tér és templom-utca sarkán.) rövidáru kereskedés, nagy raktár.
Kilényi C. és Társa (Andrássy-tér 20.) Rövidáru kereskedés, vászon, szövetek stb. igen olcsó árban.
Ifj. Klein Mór, (Andrássy-tér 12.) könyv- és papirkereskedése.
Kutn Gyula, (Szabadság-tér 18.) férfi-divat kereskedő.
Kilényi R. és Társa (Szinház-épület) 7, 14 és 30 kros bazár.
Kosztka Gusztáv (Vörösmarty-utca 3.) Előnyösen ajánlható vaskereskedés.
Karátsonyi Antal (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarok.) Gyógy-, fűszer- és gyarmatáru kereskedés, nagy raktár.
Lengyel Lőrincz (Andrássy-tér 9.) Nagy butoraktár.
Ifj. Löwy Armin (Szabadság-tér 1.) Női divat kereskedése, dus felszerelés.
Lengyel testvérek, (Szabadság-tér 21.) női divatterme. Dusan berendezett raktár.
Löwy testvérek utóda, (Andrássy-tér 12.) férfi és női divatárucikk kereskedése.
Löwinger Gyula, (Andrássy-tér 17.) Női divatkereskedő. Nagy választék, olcsó árak.
Lux Jozefa (Andrássy-tér 21.) Női divatterem, kalapok nagy választékban.
Marx és Fejér (Templom-utca 1.) Dusan felszerelt fűszer-, csemege-, thea-, rum és asványtész kereskedés a „Fehér kutyához.”
Mödlingi cipőgyár (Andrássy-tér 4.) olcsó és igen tartós lábbelik.
Müller József mű selyem-festő és vegyi tisztító intézete (Asztalos Sándor-u. 4.) Mindennemű férfi- női- és gyermekruhák, függönyök stb. tisztítására és festésére vállalkozik.
Maresch Alajos, a „Jókeyhez” (Andrássy-tér 15.) Férfi divat és disztárgyak kereskedő.
Meszlinger J., (Andrássy-tér 20.) Uri szabómeister. Ruhák olcsón és pontosan készíttetnek.
Maresch Gyula (Szabadság-tér 21. a „vadászhoz”) Férfi divat és disztárgyak. Nagy raktár játékszerekben, kalap, botokban stb.
Münz J. (Vörösmarty-utca 1. szám alatt.) Férfi-divat kereskedése, nyakkendők, kalapok sőtapálczák stb.
Neubauer J. és társa (Andrássy-tér 15.) Mindennemű angol, francia, gráci és brünn szövetek raktára.
Nagy Farkas, (Andrássy-tér 20.) Fűszer és gyarmatáru kereskedő. Nagy raktár.
Neumann N. (Andrássy-tér 9.) Férfi- és gyermekruhák a legjutányosabb árban. Nagy választék.
Obetkó Kálmán, (Andrássy-tér 13.) Játékkereskedése, diszmutárgyak stb.

Probst K. és Társai (Atzél Péter-u. 3.) Női divat kereskedése. Confectio.
Rosenblüh H. és Társa, (Szabadság-tér 19.) női divatkereskedő. Elegans választék.
Rosenberg és Klein, (Atzél Péter-utca 2.) női divatkereskedése. Nagy választék.
Reiner Ede, (Andrássy-tér 19.) Órás. Órák olcsó árban, javítások szintén.
Rünger Vilmos nagy divatruháza (Andrássy-tér 16.) Nagy raktár vászon-, chiffon-, asztalneműek-, butor-, ruhakelmék-, garnitúrák-, cretonok-, batisztek-, férfi- és női fehérneműekben.
Reinhardt Fülöp (Andrássy-tér 21.) Butorgyár, pompás kivitelben kárpitos munkák, mindennemű butorok kaphatók.
Révész Nándor, (Szabadság-tér 20.) könyv- és papirkereskedő.
Róth testvérek (Andrássy-tér 3.) Nagy papirkereskedés, diszmutáru és rövidáru nagy raktára, szolid árak és pontos kiszolgálás.
Steigerwald A., (Andrássy-tér 15.) Butorterme, nagy választék és mérsékelt árak.
Scherhag és fia, (Andrássy-tér 13.) Rövidáru és disztárgyak, női kézi munkák stb.
Szauer Adolf fűszer-áru üzlete (Fő-ut 7.) Fűszer, anyag és festékáru kereskedése.
Szöke Ferencz (Főtér 22.) kesztyűs, kesztyű raktár, igen jutányos árak.
Sonnenfeld testvérek (Andrássy-tér 6.) dusan berendezett rövidáru kereskedés.
Singer-Howe varrógépek (Andrássy-tér 3.) Nagy raktár, jutányos feltételek.
Szabó Albert (Atzél Péter-u. 1.) Világhírű herendi porcellán, majolika stb. Magyarhoni üvegyárak nagy raktára.
Schnitzer M. és társa (Hunyadi-u. 4.) Műorás Mechanikai tárgyak rajz szerint készíttetnek.
Stern M. A. (Andrássy tér 9.) Női konfekció, nagy raktár, nagy választék különféle bundákban.
Sonnenfeld és Bing, (Szabadság-tér 7.) posztó és szövet nagy kereskedő.
Szombati Márk (Deák Ferencz u. 1.) Szabó üzlete. Szolid munka, olcsó árak.
Schönwald N. (Atzél Péter-u. 2.) Ékszerész. Nagy raktár mindenféle ékszerben.)
Schäffer Béla (Szabadság-tér 1.) Órás. Olcsó új órák és javítások.
Tones Ede (Rákoczy-u. 1.) Gyógy-fűszer és gyarmatáru stb. dusan berendezett raktár a „Fekete kutyához.”
Varga N. András (Andrássy tér 19.) cukrászata. Naponta friss sütemények, csukorkák, likörök stb.
Verbós A. (Andrássy-tér, 6) Butorgyáros.
Vojtek és Weisz (Andrássy-tér 15.) Dusan berendezett gyógyfűszer és illatszerek-üzlet, Szappannok, festékek, thea, rum, csukorkák stb.
Weinberger János, (Andrássy-tér 19.) Cipőgyáros. Lábbelik olcsó árban, igen tartósak. Nagy raktár.
Wechsler József, (Andrássy-tér 18.) Fűszerkereskedő. Csukor, kávé, likörök stb.
Werschitz K. (Arena-udvar, belső helyiség) Országszerte hírneves párisi különleges-ségek, csukrok, virágok stb. nagy raktára.
Weinberger Ferencz (Andrássy-tér 19. sz. a.) Dusan felszerelt arany- és ezüst ékszeráru üzlete.
Wadowszky Gusztáv (Atzél Péter u. 4.) női divatkereskedő. Confectio.
Wallfisch Armin, (Atzél Péter-utca 1.) bank- és váltóüzlet.

Színház.

A színház műsora:

December 24. (Szombat) A színház sárva.
 December 25. (Vasárnap) Délután A csigány, népszimfű; este A madarász, operette.

— Az arad-nagyvárad színházi szövetség. Nagyvárad város színházi bizottsága tegnap délután 4 órakor tartott ülésében tárgyalta a kérdést, hogy ki legyen a peczeparti fabódé? Valószínű, hogy a színházi bizottság oly értelmű javaslatot fog a közgyűlés elé terjeszteni, a mely az arad-nagyvárad színházi szövetség létesítését czélozza.

IRODALOM.

— Az Ország-Világ karácsonyi számai minden évben valóságos események irodalmi és művészeti szempontból egyaránt. Mig tavaly a Petőfi-társaság tagjainak, azelőtt meg a lap-

szerkesztőknek arczképcsarnokával lepte meg a közönséget, az idén az ö s s z e s m a g y a r f ő p a p o k arczképcsarnokát adja, telekezeti különbség nélkül. S a szerkesztő, tekintettel az aktuális egyházi kérdésekre, több főpaptól kéziratot is nyert, melyeket egybeállítva, e nagy ujság két teljes oldalára lefényképezve mutat be. Egy egész sorát találjuk itt a fennkölt eszméknek, gondolatoknak és érzelmeknek. Maga a hercegprímás karácsony ünneperől irt. Kisebb, nagyobb aforizmákat irtak: Császka érsek, Dessesffy, Mayer, Fehér Ipoly, Szász Károly, Szász Domokos, Papp Gábor stb. stb. A rendkívül diszes és érdekes ünnepi számnak azonban ez csak az egyik része. Irodalmi és művészi szempontból is följötte érdekes. Versei és prózai közlemények a következő íróktól vannak: Endrődi Sándor, Váradi Antal, Beniczky Bajza Lenke, Illés Bálint, Lauka Gusztáv, Gerő Károly, Jakab Ödön, Gárdonyi Géza, Gaál Mózes, Körössy László dr, Nyári Sándor dr, Szeredai Leo, Márkus Miksa stb. stb. A mi a képeket illeti: ezekben valóságos fényűzést fejt ki e szám. Magáról a téli tárlatról t i z e n h a t festménynek pompásan sikerült másolatát találjuk, két-háromakkora nagyságban, mint a hogy a kiállítás katalógusában megszoktak jelenni. Hogy némi tájékozást nyújtsunk e tekintetben is, megemlítjük, hogy többek közt a következő művészek vannak képviselve: Benczur Gyula, Margitay Tihamér, Pállik Béla, László Fülöp, Vágó Pál, Aggházy Gyula, Tölgyessy Arthur, Bruck Miksa, Neogrady Antal, Vajda Zsigmond, Ferraris, Skuteczky stb. stb. Van ezenkívül több pompás karácsonyi tárgy kép, így Murillotól három, nálunk ismeretlen festménynek másolata stb. Ez volna körülbelül a diszes, színes nyomásu borítékban 44 oldalon megjelent ünnepi szám. De van hozzá még két melléklet is. Az egyik egy műmelléklet, mely Blaháuit ábrázolja, mint Nánit. Pompás egy kép, hét színbe nyomva. A másik egy zenemelléklet, részlet a Tous les trois balletből. Valóban lehetetlen elismeréssel nem illetnünk az Ország-Világ szerkesztőjét, B e n e d e k Eleket, ki az idén még az eddigieknél is értékesebb és diszesebb karácsonyi számmal lepte meg a közönséget. Ez ünnepi szám nem előfizetőknek 50 kr, de a jövő évi új előfizetők ingyen kapják meg mind a két melléklettel együtt. Az Ország-Világ előfizetési ára egy évre 8 frt, negyedévre 2 frt.

— Az én Ujságom. P ó s a Lajos kitűnően szerkesztett gyermeklapja három éves pályafutása után nemcsak közkedveltségnek örvend, de immár paedagógiai eszközévé vált a családi köröknek, az iskolának. Annyi anyagot nyújt legjeltebb íróink tollából a helyes irányu nevelésre, hogy azért magáért megérdemli a legszelebb körökben való elterjedését. Az én ujságom gazdag forrása szebbnél-szebb meséknek, elbeszéléseknek, mondáknak, regéknek, ismeretterjesztő cikkeknek. Maga a szerkesztő az ő utolérhetetlen kedves hangján dalolgat hétről-hétre a gyermekeknek. Ezer meg ezer apró ember szavalja, éneklí Pósa bácsi dallamos verseit. A gyermekvilág valósággal rajong érte és méltán, mert ő teremtett számunkra eredeti magyar gyermekirodalmat, mely az idegent lassan-lassan teljesen kiszorítja.

Szüle ma nem adhat gyermekének kedvesebb és becsesebb ajándékot, mint az én Ujságom, mely diszes kiállítása és változatos tartalma mellett oly olcsó (negyedévre 1 frt), hogy a szegényebb családok is járathatják. Melegen ajánljuk a hazai közönség figyelmébe.

Törvényszék.

— Nem jó a tilosban járni. J a n a t a Mihály paulisi suhanc társaival együtt lovakat legeltetett a tilosban. A csősz, B a r n a u Nikolae tetten érte e alaposan elagyabugyálta mindeniküket, de köztük J a n a t a Mihályt úgy, hogy szenvedett sérülései folytán két héttel az eset után meghalt. — Az aradi törvényszék tegnap tartotta meg ez ügyben a végtárgyalást, melyen B a r n a u Nikolae halált okozott súlyos testi sértés büntettségért 5 évi fegyházra ítélte. Vádlott felebbezett.

— Drága szülő. Z s e l e k u t y á n György megbizta G e s z n e r Adámot, hogy egy kosár szőlőt vigyen a lakására. Adám a szőlőt megette s azt anzágotla a megbízónak, hogy a

kosarat fejről leejtette s a szőlő annyira összetörődött, hogy restelt vele előállani. A megbízó nem hitt neki, a dolognak végtárgyalás lett a vége, a melyen tegnap az aradi törvényszék Geszner tikkasztás vétségéért 2 heti fogházra ítélte.

VEGYESEK.

— **Felrobbant vasuti vonat.** A Kengő-vasut egy tehervonatán néhány nap előtt óriási szerencsétlenség történt. Az egyik kocsin nyílt hordókba nagymennyiségű löport szállítottak, a mely a mozdony kürtőjéből kipattant szikráktól tüzet fogott és felrobbant. A robbanás oly óriási volt, hogy az egész vonatot összezúzta. Kilencz ember szörnyet halt. A párját ritkító vasuti szerencsétlenségről még hiányzanak a részletes adatok.

— **Betörés a börtönbe.** Hogy valaki iparkodik kitörni a börtön falát, az nagyon gyakori és közönséges eset. De az már ritkább, hogy valaki kedvet kapjon a börtönbe betörni. A napokban a pliszenczei fogház gépésze észrevette, hogy egy férfi beugrik a fogház udvarába. Fellármázta az őrséget, mely rögtön eicsipte az ipszét, a ki egy szál deszkát állított az udvar falához és azon kuszott fel a párkányra, hogy megcsinálja a salto mortale. Hogy mi volt igazi célja, azt nem tudják. Ő azt állítja, csak hogy nem hiszik el, hogy meg akart ott benn valakit látogatni.

— **A berlini Jack.** Berlinben tegnapelőtt reggel egy Heine Frigyes nevű huszonhat éves fiatal ember borotvával elmeteszte Werner Anna harminczöt éves tévedt nő nyakát. A gyilkos letartóztatásakor azt mondta, hogy magasabb rendeltre követte el tettét s eddig már nyolcz erkölcselen nőt gyilkolt meg. Az orvosok megállapították, hogy Heine örült. A gyilkos nem rég szabadult ki a landbergi tébolydából.

— **Megszabdalt antiszemita vezér.** Morés marquis, a párisi antiszemita vezére, tanubizonyságot tehet immár arról, hogy csakugyan addig jár a korsó a kutra, a mig eltörök. Addig kötekedett a zsidókkal, mig egy elkeseredett szemita párbajban úgy helyben hagyta, hogy a segédei félholtan vitték haza. Ellenfelének a neveit nem közli az esetről hirt adó brüsszeli távirat, mely csak annyit mond, hogy egy zsidó nagykereskedőt szemelt volt ki mostanában a marquis ur, a kin hősiességét be akarta bizonyítani. Az összekocczzanást kihívás követte s a párbajt a víztázó urak karddal vívták meg Brüsszel közelében. A marquis sulyosan megsebesült, a nagykereskedőnek semmi baja.

— **Rövid hírek.** A debreczeni városi kórházban Kamáromi Zsófia beteg öregasszony a múlt éjjel fölakasztotta magát. Tettének oka a betegsége volt. Sárbogárdon a kath. templom oly rozszant, hogy hatóságilag be kellett zárni. — Margittán Horváth Gábor postakocsist, a kitől e hó 15-én a postaszállítmányt elrabolták, letartóztatták, mert az a gyanu terheli, hogy a szállítmányt elsikkasztotta és ennek leleplezésére gondolta ki a rablási históriát. — Debreczenben Nánási Lajos zugirászt magán-és közokirathamisítások és hamis eskü miatt letartóztatták. — Chinorában Bebják János jómódu parasztagazda a kutba ugrott és meghalt. Tettének az oka családi perpatvar volt. — Dioszegén Farkas István e hó 15-én a község háza közelében lévő utszéli árokba bukott; mire másnap reggel ráakadtak, a szerencsétlen ember meg volt fagyva.

Táviratok.

A főrendiház ülése.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A főrendiház ma délelőtt Szilávy József koronaőr elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen tudomásul véve, hogy a képviselőház jegyzőjévé Perczel Béni választott meg, letárgyalták és változatlanul elfogadták a Spanyolországgal kötött ideiglenes szerződést. A kormányt ez ülésen Lukács Béla és Csáky Albin gróf képviselték.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A képviselőház szintén ülésezett ma dél-

ben Bánffy Dezső báró elnöklete alatt. Az elnök bemutatta Andrassy Gyula gróf megbízó levelét, amelyet kiadtak az igazoló bizottságnak. Kijelentette továbbá, hogy a főrendiház elfogadta a Spanyolországgal kötött kereskedelmi szerződést. A javaslatot fölterjesztik szentesítés végett. — Több apró bejelentéssel az ülés véget ért.

Ráth főpolgármester állapota.

Budapest, decz. 23. (Saját tud. táv.) Ráth Károly főpolgármester állapotában az elmúlt éjjel kedvező fordulat állt be, a mennyiben az egész éjszakát nyugodt álomban töltötte s a beteg ereje ismét gyarapodni kezd.

Választási utójátékok.

Budapest, december 23. (Saj. tud. táv.) A lipótvárosi választásból kifolyólag többen provokáltak Nagy Sándor képviselőt, ki sorsolás után Fényes Miklós ügyvéddel verekedett meg. Fényes fején könnyű sebet kapott.

A forrongó Lipótváros.

Budapest, decz. 23. (Saját tud. táv.) Budapest II. kerülete, a Lipótváros a jövő év elején megejtendő választás miatt valóságos forrongásban van. A mérközés, mely jan. 9-én Krausz Lajos és Mezei Mór között lefoly, nem lesz mindennapi látnivaló. Legújabbban a volt Friedmann-párttal tárgyal a Krausz-párt, hogy Mezei Mór ellenében az egész Friedmann-párt csatlakozzék Krauszhoz. Ezt annyival könnyebben remelik elérni, mert Mezei is ügyvéd s így Friedmann hívei szívesebben nem támogatják a kollega Mezeit. Különbben most a fölött veszekednek, hogy vajjon melyik lista szerint fognak szavazni január 9-én: az idej, vagy a jövő évben érvényes lista szerint? Ehhez különben kétség sem fér: a jövő évben az idej lista érvénytelen és eszerint tehát nem szavazhatnak. Mindamellet nagy a megrökönyödés, mert Falknak a kedvéért sokan átiratkoztak Budára, sőt lakást is vettek ott, csak hogy választók lehessenek és mindezek nem vehetnek részt a januári választásban, ami esetleg könnyen megzavarhatja a számításokat. Az bizonyos, hogy a lefolyt választás ropant pénzbe került. Csak magától Krauszról azt beszélnek, hogy ez az eredménytelen választás 80,000 frtjába került, ami pedig a tudvalevő viszonyok között nem is valami vagy summa. Ennek a nyolczvanezer frtnak az aproposjából megemlítjük, hogy a mikor Krausztól az utolsó ötezer frtot kérték, Krausz keserű és kétes elégtétellel e szavakra fakadt:

— So'se hittem volna, hogy ebben a Lipótvárosban annyi a szegény ember!

Párbaj.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) Kardpárbaj volt ma délelőtt a Fodor-féle vivó-teremben. Kapocsányi Mór fogarasmegyei alispán és Serbán Miklós országgyűlési képviselő álltak egymással szemben. Mindjárt az első összecsapásnál Serbán jelentékeny sebet kapott a fején, Kapocsányi ellenben sértetlen maradt. A párbajra a képviselőházban is szóba került az az incidens szolgált okul, a mely a felek között Fogarasmegye egyik közgyűlésen folyt le.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) Lázár Jenő gróf Berzenczey

Istvánnal párbajozott szóváltás folytán. Utóbbi fején sulyos vágást kapott.

A Panama-ügy.

Páris, decz. 23. (Saját tud. távirata.) Andrieux állítása szerint Floquet 250,000 frankot kapott politikai célokra. Reinach összesen 750,000 frankot követelt Floquet részére, de azután ennek az összegnek nagyobb részét elsikkasztotta a maga részére. Nyomban Andrieux kihallgatása után tegnap összeültek Ribot, Loubet, Rouillier, a köztársaság főügyésze és alügyésze s állítólag igen fontos határozatokat hoztak. Hír szerint igen fontos házmotozásokat és letartóztatásokat rendeltek el. Az éjjel tanácskozás folyt az igazságügyminiszter, a köztársaság ügyésze és főügyésze, meg a rendőrfőnök közt. A bűnvádi eljárás alatt levő képviselők megkísérlik azt állítani, hogy Reinach maga sikkasztotta volt el mindazon pénzeket, melyekről azt állította, hogy vesztegetésre fordította volt; azt is állítják, hogy a checkkönyvek hamisítva vannak.

Páris, december 23. (Saj. tud. táv.) A minisztertanács elhatározta Ribot elnök indítványára, hogy Millevoye interpellációjára a Panama-ügyben fölveti a bizalmi kérdést. A kormány bukását biztosnak tartják.

Napoleon Viktor üzelmei.

Brüsszel, decz. 23. (Saj. tud. távirata.) A francia követ kérdést intézett félhivatalos alakban, vajjon számíthat-e arra a francia kormány, hogy Napoleon Viktor herceg ki fog utasíttatni, ha üzelmei komoly formát öltenek.

A kolera.

Antwerpen, decz. 23. (Saj. tud. táv.) Az „Opinion“ jelenti, hogy egy csatornahajó fedélzetén 7 kolerabetegedés, 6 kolerahalálozás történt.

Hamburg, decz. 23. (Saját tud. táv.) Két koleraeset fordult elő.

Trónörökös nyilvános iskolában.

Kiel, decz. 23. (Saját tud. távirata.) A nemet trónörökösét legközelebb az itteni gimnáziumba fogják adni.

Felölös szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.*

Az aradi polgári takarekpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9 $\frac{1}{2}$ frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 $\frac{1}{2}$ % kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

911 10—10

Az igazgatóság.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Diszlevélpapírok.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

kitünően felszerelt

papír-, rajz-, írószerekkereskedés és nyomda

Bloch H.

Andrássy-tér 18. szám.

Nagy választék diszlevélpapírok és Billet de correspondence, minden ujdonság, új iskolai bördők, rajzeszközök, festékszerek, emlékkönyvek és számos czikke nagy választékban.

Nincs elegánsabb és szellemesebb meglepetés mint egy doboz finom levélpapír és Billet de correspondence. A finomabb levélpapírok illattal vannak.

992 5-5

A legegánsabb névjegyek.

1584 | 892. szám.

1021 1-1

22161/1892 szám.

1013 1-1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 22859. számú végzése által Aradváros közönsége jelentkezésér Riesz J. és t. végrehajtatók javára Pálfi Ede aradi lakos ellen 145 frt 60 kr. tőke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 316 frtra becsült butorok, és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, választó-utca 16. szám leendő eszközlésére 1892. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1892. évi december 12-én.

Ortutay Antal,

kir. bírósági végrehajtó.

16029. kh.

1022 1-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalának 2505. sz. a. kelt azon intézkedése alapján, a mely szerint Aradváros területére a kanyaró járványt megállapította, a járvány kiterjedésének megakadályozása végett a következő övrendszabályok fogantatandók:

A hetegyek lehetőleg elkülönítendőek, a betegek látogatása meggátolandó, a lakhelyiségek tisztán tartandók, szellőztetendőek, a szoba talaja naponta kétszer 2% tiszta karbololdattal permetezése és a beteg által használt fehérneműk, ruhák elhurcolása megakadályozandó.

Oly családból, melynél járványbeteg van, az iskolát senki sem látogathatja. Az iskolából kimaradt beteg, avagy hozzá tartozó csak orvosi bizonyítvány alapján léphet az iskolába.

Ezen övrendszabályok pontos betartása annyival is inkább ajánlatos, mivel az esetben, ha az ellenőrző ker. orvosok és egészségügyi biztosok jelentései nyomán mulasztásoknak jönnek nyomára, ugy a mulasztó ellen az 1878. évi V. t.-cz. 316. § a értelmében, amely szerint aki ragályos betegség idején a további terjedésnek megakadályozása végett elrendelt övrendszabályokat megszegi, hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő, — fog az eljárás fogantatba tételni.

Kelt Aradon, 1892. évi december hó 21-én, a város kapitányi hivatala, mint I-sőfoku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 93813/892 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tételik, hogy a szerb kir. kormány cholera óvintézkedései és beviteli tilalma tárgyában f. évi október 18-án 81262 és f. évi november 4-én 85785 sz. a. kelt belügyminiszteri rendeletek kapcsán köztudomásra hozatik, hogy a szerb kormány f. évi november hó 13-án kibocsátott rendelete szerint.

1. Oly gyarmatárak, melyek cholera mentes helyekről származnak, vesztézára alá még akkor sem esnek, ha szállítás közben vesztépte helyeket érintettek volna.

2. A sajt, vaj, aludt tejnemű, tejhab, krémek, gyümölcsök, saláta-nemű, paradicsom, fahéj, ugorka hentes áru, sonka, szárított hal, kenyér és bármi tészta neműek tekintetében szintén kibocsátott beviteli tilalom, csak oly helyekkel szemben marad továbbra is érvényben, hol cholera járvány uralkodott, vagy ahol az még most is uralkodik.

Oly helyekről ellenben, hol a cholera jelenleg nem uralkodik, s ez előtt sem mutatkozott, e tárgyak küldhetők, de csak oly bizonyítvány mellett, mely a körülményt igazolja.

3. A belgrádi pályaudvaron életbe léptetett vesztézára f. é. november hó 14-től megszüntetett.

Aradon, 1892. december hó 12-én.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

50844. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége a saját, valamint a nagy-kikindanagy-beckerekéi és a torontali h. é. vasutak vonalai részére 1893. évben szükséges 776 köbméter váltótálpfa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A váltótálpfák 1893. évi június hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a fenti mennyiség 10 százalékát az 1893. év folyamán utólag megrendelhesse.

A részletes pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be, az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. sz. I. emelet 5. ajtó sz.) a részletes pályázati feltételek értelmében leteendő bánatpénz pedig 1892. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

A részletes pályázati és szállítási feltételek, valamint a méretjegyzék az üzletvezetőségnek bethelyezhetőek. A részletes pályázati feltételek és a méretjegyzék a budapest-dunabalti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénzfizetés mellett a budapesti nyomtatványtároltól (Andrássy-ut 73. szám) megszerezhetőek lévén, feltételeztetik, hogy ajánlattevő ezek teljes ismeretével bír.

Budapest, 1892. november hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

21897/1892. szám.

1014. 1-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur 94057/892 sz. a. kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tételik, hogy a m. kir. kormány a csász. és kir. közös külügyminiszter urtól nyert értesülés szerint a német kir. kormány Ausztria-Magyarország és Oroszországból jövő kivándorlóknak Hamburgon át való szállítását tekintettel a kelet felől még mindig fenyegető cholera veszélyre eltiltotta, minél fogva a hamburgi hajózási, utazási és elszállásolási vállalatok utasítva vannak, hogy osztrák, magyar és orosz fedélközi utasokat további rendelkezésig ne szállítsanak illetve ily utasokat ügynökeik által Hamburgba ne küldessenek.

Aradon, 1892. december hó 12-én.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

. 7.sz 14038

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 8 nagyméltósága f. évi október hó 17-én 65,153 | V szám alatt kelt engedélye alapján Fiume állomásunkon a következő szállítási póthatáridők lépnek érvénybe, u. m.:

1. A fiumei Pelta és Brajdicára menő, valamint onnan jövő teherárak után 24 óra.

2. Fiumében a déli vasutról a m. kir. államvasutakra és viszont átmenő teherárak után szintén 24 óra.

3. A fiumei ipartelepekre menő, valamint onnan jövő teherárak után 12 óra.

Budapest, 1892. november hó 19-én.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak.

136140. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága központi szertárában Budapest, Józsefvárosi tóherpályaudvaron 11 drb egyenként 5 méter hosszal bíró, részint teljesen jó állapotban lévő, részint pedig kisebb javításokat igénylő hidmérleg felett rendelkezik, melyek eladása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen hidmérlegek 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, és 13. számmal vannak megjelölve s nevezett szertárban vasár és ünnepnapok kivételével naponként délelőtt 9-12 és délután 3-5 óra között megtekinthetők; eladásuk darab szerint az állapot és minőségre való kötelezettség elvállalása nélkül történik, az ajánlat tehát nem suly, hanem a megvenni szándékozott hidmérlegek számának és az átvételi állomás pontos megnevezése mellett darab szerint létszen az ajánlatban számokban és betűkben kitűntetendő.

Az ajánlattevő az itt felsorolt feltételeken kívül kötelezőknek ismeri el a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381 | 91. sz. alatt fennálló és ezen ügylet megkötésére és lebonyolítására mérvadó általános feltételeket, melyeket aláírásával ellátva ajánlatához csatolni tartozik. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 15 kron megszerezhetőek, esetleg a 15 kr. beküldése mellett postán megrendelhetőek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a határozat meghozataláig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson és hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is tehessen.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy lepecsételt és 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat az 136140 | 92. számhoz hidmérleg megvételre“ folyó 1892. évi december hó 28. napjának déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 78. szám II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzképpen a megvenni szándékozott hidmérleg ajánlati egységára szerint kiszámított értékösszeg 5 százaléka f. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le főpénztárnokunknál akár készpénzben, akár pedig állami letételekre alkalmas értékpapírokban.

Alírt feltételek és bánatpénz nélkül, ugy szintén elégtelen bánatpénzzel vagy a fent kitűzött határidőu tul beérkező ajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. november havában.

Az igazgatóság.

BUDAPESTI HIRLAP

Főszerkesztő és laptulajdonos :

RÁKOSI JENŐ.

Belső dolgozótársak : Alexander Bernát, Balogh Pál, Balla Mihály segédszerkesztő, Balázs Ignác, Beöthy László, Béla Henrik, Berényi László, Bernáth István dr., Csapodi István dr., Ferrari Giuseppe (Turin), Flammarion Kamil (Páris), Herczeg Ferencz E. Illés Károly, Inczedy László, Kaas Ivor báró, Kern Aurél, Proff Kocsárd báró, Rakosi Viktor, Sebők Zsigmond, Somogyi Ede, Székely S. (Páris), Vasskó Elemér.

Zilahi Simon,
kiadóhivatali igazgató.

Csajthay Ferencz,
felelős szerkesztő.

Előfizetésre

hívjuk fel tisztelettel a n. é. olvasóközönséget

a Budapesti Hirlap 1893-iki évfolyamára (XIII-ik évfolyam).

Az ujságolvasás ma már közzsüség. Az ujság értesíti és tájékoztatja a nagyközönséget mindarról, a mi nap-nap után a politika, az irodalom, a művészet, a gazdaság terén történik és úgy az egyeseknek, mint az összeseknek az érdekébe mélyen belevág.

A Budapesti Hirlap elmondhatja magáról habozás nélkül, hogy a hazai hirlapirodalom fejlesztése terén uttörő szerepet vitt és az ujságcsinálás mesterségében elsőrendű tényezővé vált. A Budapesti Hirlap iskolát csinált arra nézve, hogy miként kell a nagy olvasóközönséget gyorsan, ügyesen és tetszetősen kiszolgálni és a szerénytelenség vádja nélkül elmondhatja azt is, hogy az övé az érdem abban, hogy ma már a hazai nagy olvasóközönség alig lehet el ujságolvasás nélkül.

A Budapesti Hirlap e mellett soha sem ismert és nem fog ismerni soha sem politikai, sem társadalmi kérdésekben részrehajlást. Mindig a tiszta igazságot keresi és mindig csak a tiszta igazság keresése sugalmazza politikai és társadalmi cikkeinek tartalmát.

A Budapesti Hirlap nem hivalkodik, mikor magáról hirdeti, hogy a legelterjedtebb ujság Magyarországon. Ezt mindennek, a kik e kérdés iránt érdeklődnek és a kiknek módjukban van a dolognak utána járni, kétségtelen tudják. És ez a körülmény az, a mely a Budapesti Hirlap-ot abba a helyzetbe hozza, hogy a legkiterjedtebb közösséget hozza létre az összes magyar intelligens olvasók között és hogy e közösség igényeinek legteljesebben megfelelhessen.

Budapesti Hirlap-nak vannak összeköttetései az egész világon; és pedig megbízható, szavahihető és lelkiismeretes megbízottak által és így információi mindig hűek és becsesek; a mellet sem pénzt, sem fásadságot nem kimél akkor, ha arról van a szó, hogy a hirszoigalat terén előkelő munkát kell végezni. Telegráf és telefon óriási tevékenységgel működik a Budapesti Hirlap szolgálatában és a mit a modern ujságcsinálás technikája a mai napig produkált, az mind meghonosul a Budapesti Hirlap keretében.

Most épül a BUDAPESTI HIRLAP ujságháza

a népszínház közelében, József-körút 5. sz. a. nagy három emeletes ház Rökk Szilárd-utcai oldalán. Ez a ház élő tanúbizonysága lesz annak, hogy mire viheti az az ujság, mely kedvence a nagy közönségnek, de egyttal tanúságot is tesz arról, mivé fejlődött már a hazai hirlapirodalom. Egy fényesen berendezett magas souterrain helyiségben lesz a nyomda műhely, a hol **négy óriási rotációs gép** (közte kettő, mely egyszerre nyom, **fölvág** és hajtogat egy huszonnégy oldalos Budapesti Hirlap-ot) óránként 14—15.000 példányban szórja ki a lap egyes példányait és viszi föl transzportör segítségével a magas földszinti expedició helyiségeibe, melyek kiegészítik a nagy bankok mintájára berendezett kiadóhivatalnak. Első emeleten tizenkét fényes szobában a szerkesztőség, második emeleten kényelemmel és czélszerűen berendezett nagy és tágas szedőtermek és a stereotípia, a harmadik emeleten megfelelő lakások.

Ilyen lesz a BUDAPESTI HIRLAP nagy, három emeletes háza,

a melybe a jövő nyáron, Isten segítségével, beköltözünk. A nagy és diszes hazai művelt olvasóközönség lekötöző pártfogása bennünket abba a helyzetbe hozott, hogy a modern tehnikai vívmányaival felszerelt kényelmes és saját otthonunkban csinálhatjuk azt a sokoldalú ujságot, melynek minden sorát a faj- és a hazaszeretet, az igazságérzet és haza és emberek iránt való kötelesség tudata diktálja tollunkba; mi ezt azzal akarjuk meghálálni, hogy olyan ujságot adunk a tisztelt olvasók kezébe, mely tökéletesség dolgában vetekedik minden hazai és külföldi társával. Ez a mi programunk, ez a mi ígérletünk és ez a mi törekvésünk most és mindenkorra; ujságot adunk a publikumnak csak, és iparkodunk jó és tökéletes ujságot adni.

Az előfizetési feltételek a következők:

Egy hónapra	1 frt 20 kr.	Félévre	7 frt
Negyedévre	3 „ 50 „	Egész évre	14 „

koronákban fizetve természetesen két koronát számítva egy forintra.

Legújabb regényünket, *Herczegi korona*, írta *Beniczky-Bajza* Lenke, melynek közlését december hó 6-án megkeztük s melyet a január hó 1-én belépő előfizetők is megkapnak és pedig az eddig közölt részt külön lenyomatban.

Helyben az előfizetésről szóló nyugtntványt az ujsághordó viszi a házhoz, ennél fogva egyszerű telefonétesítés vagy levelezőlapon nyilvánított kívánsággal intézhető el az előfizetés.

Vidékről legczélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Czim:

Budapesti Hirlap kiadóhivatala, Budapest, IV., Kalap-utca 16.